

SÁTORALJAUJHELY

FÜGGETLEN POLITIKAI HIRLAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-tér 22.
Megjelen minden hétfőn délután.

Felelős-szerkesztő és laptulajdonos:
ILLÉSHÁZI ENDRE

Helyben házhoz hordva: Egy évre 6 korona, félévre 3 korona.
Vidéken postai szétküldéssel: Egy évre 6 K, félévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Rivándorlás.

Ismét ijesztő mérveket ölt a kivándorlás. Az alispáni jelentések számadatai rémülettel töltenek el minden komoly gondolkozású embert. A határrendőrség részéről nap-nap után jönnek a jelentések a tiltott kivándorlásról s az ügynököknek mezőgazdaságunkat végveszéllyel fenyegető üzelmeikről. Hasztalan göröditenek nehézségeket az utlevelek kiadásának útjába, hasztalan büntetik drákói szigorral a kivándorlási ügynököket, hasztalan írnak a hazaffyas lapok hasábszámra az Amerikában munkanélkül lézengő magyarság nyomoruságairól, a bányá és ipari katasztrófákról, hasztalan szónokolnak a papok a hazátlanság keserveiről, a haza szeretetét magasztos voltáról: e népet többé vissza tartani nem lehet. El kell véreznünk, mezőgazdaságunknak tönkre kell menni helytelen és egyoldalú gazdasági berendezkedésünk miatt.

Ez a nép, ez a földéhes nép a napról-napra jobban terjeszkedő hitbizományi és latifundiumos gazdálkodás mellett földhöz jutni, s munkaerejét sajátjában értékesíteni nem képes. Nem marad tehát számára más, mint éhbér mellett beállni az uradalmakba béresnek, testet s lelket megölő rabszolgaságban élni le napjait.

Az uradalmak egyoldalú külterjes gazdálkodást folytatván, gyáriparunk nem lévén, népünk csakis a nyár folyamán jut munkához, a késő őszi, a téli és tavaszi napokon, munka nélkül éhezve tengeti életét, néma düh, és keserű lélekkel kell néznie családjá nyomorát és éhezését. Igen, tessék kinézni a falvak nád és zsüpfedte kunyhóiba, és láthatja mindenki, hogy e tejjel és mézzel folyó Kánaánban ez a nép fázik és éheznek.

Ezzel szemben áll az, hogy aki Amerikában dolgozni akar, és dolgozni képes, annak munkáját megfizetik jól, s ha takarékos, nem csak itt hagyott családját tartja el, de pár év alatt megtakarít annyit, mennyit idehaza egy emberöltőn át keresni nem képes.

Ez elvitázhatatlan tény. A hazakerülő töméntelen dollár hatalmasabb minden szolgabírónál és határrendőrségnél. Ezt a népet sem a szószékről hirdetett isteni malasztal, sem határrendőrséggel, sem alispáni s szolgabírói önkénnyel visszatartani többé nem lehet, nem segít itt többé sem broszúr, sem hírlapokban felsorolt háborzongató amerikai történetek.

Ha gazdaságilag másképp be nem rendezkedünk, amíg a népet földhöz, s állandó keresethez juttatni képesek nem vagyunk; addig hasztalan küzdünk az

amerikai kivándorlás ellen, s helyesebben teszünk, ha azt irányítani s helyes mederbe terelni törekedünk.

És itt leközlünk egy amerikai magyar ujságból átvett kitűnő cikket, mely abból az alkalomból íródott, midőn a törvényhozás utóljára foglalkozott az amerikai kivándorlással. Élénken világítja meg e cikk, miként gondolkoznak Amerikába szakadt, s ott immár végleg meghonosodott véreink az amerikai kivándorlásról:

„Parturiunt montes . . . s a javaslat nyomán megszületett maga a törvény, mely rettenetesen copfos rövidlátással akarja megállítani azt a rettenetes vérzést, mely Magyarország ereiből az Egyesült Államok ereibe ömleszt az egészséges, forró, piros magyar vért.

Hát jól van, állítsák meg, ha tudják! Csakhogy — nem tudják ám! Kevés ahhoz a tégis, gyöngye ahhoz a csudaszor, a mézes madzag, a csendőri karhatalom, meg a csengő-bongó, fakovát sem érő, törvénynek keresztelt borközi peroráció. Hiába jajgatnak a tájékozatlan szereplők, hasztalan adják a beavatottat a magyar parlament analfabétái: nem lesz abból a vérmegállításból semmi! Elsőbben azért, mert nyílt seb van ottan. Felfakadt, tátongó kelevény, mely — ha idejében fel nem fakad — megmetyeltyezte volna a nemzet egész testét, minden csöpp vérére. Azt az iszonyatos sebet kellene tehát előbb meggyógyítani, behegeszteni. Mert valameddig az a fekély alapos orvosi műtéttel ki nem vágódik a nemzet testéből, mindaddig nem busulnia, hanem örülnie kell minden jó magyarnak azon, hogy olyan sok egészséges magyar vér folyik át Amerikába.

Amíg ugyanis Magyarországon a politikai, gazdasági, társadalmi bajok meg nem szűnnek, amíg közigazgatási önkény, társadalmi gőg és gazdasági nyomoruság senyveszti, keseríti, juttatja koldusbotra a magyar népet, addig hazug szemfényvesztés a magyar kivándorlás korlátozásáról vagy éppen teljes megállításáról hozott minden törvény.

A kivándorlást nem elfojtani, hanem irányítani, helyes mederbe terelni; ez lenne az igazi nemzeti feladat. Ne legyenek balgák a magyar államférfiak, ne szégyeljük megismerni és elismerni a száraz, rideg valóságot. A kivándorlást megszüntetni, a mig annak okai végkép meg nem szűnnek, lehetetlen és káros is volna. Hanem igenis föl kell használni a magyar haza javára. Irányítani, vezetni, kezelni kell a kivándorlást, hogy a mi mostan a nemzet gyöngülésére, a magyar faj halálos veszedelmű vérvészteségére vezet, abból helyes, öntudatos, bátor nemzeti politika segítségével a nemzet megerősödése, a nép áldása, gazdagsága fakadjon;

Mit csinál az egy milliónyi magyar Amerikában? Tudnak-e erről a budapesti nagy urak?

Egyetlen nép sem olyan árva itten, mint a magyar. Mert egyetlen népet sem hanyagol el a saját szülőországa annyira, mint a magyart a Bécsből ráncigált magyar politika. Valóságos emberpusztítás az a közömbösség, amit a magyar nemzeti hatalom az Amerikába vándorolt magyarokkal szemben érez és éreztet. S ez a millió-

nyi tömeg árván, elhagyottan, rendőröktől, vállalkozóktól, munkaadóktól kiszipolyozva, igazságtalanul zaklatva, az amerikai néptől lenézve, megalázva, zárkóztató riasztva él itten. Könyvei nincsenek. Vezetői irigykednek, marakodnak, gyűlölködnek. Pénzét, verejtéke gyümölcsét százféle sarcolók megtizedelik. Nemzeti összetartásra, művelődésre alkalma, kedve, fogékonyága nincsen. Mindössze annyit tud, hogy: itt Amerikában vagyunk! És ezen a réven többnyire a saját kárára szabadosan visszaél a szabadsággal, mint a hogyan a gyermeket megverzi az éles kés.

És mindezzel szemben ki törődik az amerikai magyarral? Ki gondol reá? Magyarországon lesik az amerikai pénzt a föld-kufárok, a hazaszeretet, a faji hűség hiénái. Iránytalanul tévelyg idekűnn. Olyan, mint az égő gyertyaszál, amely önmagát emészti fel, mikor a fényt terjeszti.

Ezeket az állapotokat kellene rendezni, szabályozni, irányítani. Tehát — budapesti nagy uraim — nem tanulmányozókra, nem határrendőrségre, nem hajójegyet árusítók üldözésére van itt szükség, hanem rájogó apostolokra, akik az amerikai magyarságot szervezzék! Az kell itt, hogy írók, művészek, népnevelők, jeles férfiak jöjjenek ki missziót teljesíteni, hogy az amerikai magyar nép a művelődés útjára terelődjék és ne csupán pénzt gyűjtsön itt, hanem ismereteket, világlátottságot, szellemi vagyont, nemzeti önértéket, egységes szervezetben való összeforradásra képességet is szerezzen.

A magyar nép ideözönlését megakadályozni egyelőre még nem lehet, Tehát idekűnn úgy kell intézni a dolgot, hogy a nép kijöveteléből és visszaköltözéséből az egész nemzetnek, egész Magyarországnak minél több szellemi, erkölcsi, politikai és gazdasági haszna legyen!”

Szives figyelmébe ajánljuk e sorokat azoknak, kik a magyar nép hivatott vezetőinek vallják magukat. Amíg nincs meg bennünk az akarat, a mig nincs meg bennünk a képesség, hogy az itthon éhező népnek munkát és megélhetést adjuk; ahelyett, hogy szigorú törvényekkel, drákói rendszabályokkal az itt éh-halálra ítélt népet visszatartani törekszünk, helyesebben járunk el, ha megszivleljük és követjük véreinknek Amerikából áthangzó üdös tanácsait.

Sárospatak.

„Urbs Rákóczyensis“. Sok város viseli ma már e nevet, egy se oly jogosan, mint Sárospatak, sőt ez viseli egyedül jogosan.

A protestáns ellenállás hőisének, Rákóczy György fejedelemnek, itt volt a fészke, ez volt családi othona. Ide jött kipihenni kormányzás okozta, harc szülte fáradalmait. Itt élt, itt szötte honmentő terveit I. Rákóczy Ferenc, s itt halt el ifjan ifju neje, az örök emlékü Zrínyi Ilona karjaiban. Itt született — hisz Borsi csak intra villanumja volt Patakknak — II. Rákóczy Ferenc, itt élte gyermek éveit, itt székelt fejedelme a szövetséges magyar rendeknek. Multja a városnak nagy. Népe tanult, intelligens demokrata nép, első volt az országban, mely saját erejéből emelkedett ki a jobbágyi kötelékből, Főiskolája — immár századokon át — mint égő fátyla

világítja be Felső Magyarország dombos és hegyes tereit, de fénye messze lehat a Tisza és Duna sikkjaira is

Határa nagy és termékeny, vizei haldusak, erdei fölösen adnak fát, hegyein nektárt szűr a gazda: népe mégis szegény, mert közgazgatása végtelenül rossz!

Birái — legtöbbször a központi hatalom expositurái — állandó és örökös támadások s meghurcoltatásoknak vannak kitéve: de a város többi alkalmazottai is hol egyik, hol másik mindenkor adnak alkalmat arra, hogy Sárospatakról beszéljenek.

Ez időszaki főbirája — aljas cselekmények vádjá alatt — már két éve felfüggesztve van, s a bujkáló gyanu szerint egy másik első tisztviselőjének talpa alatt is ugyancsak ég a talaj, nyíltan beszélnek, hogy vágyó szemekkel révedezve tekintget szét a láthatáron, vajh! merre a rév, hol rongált hajójával kiköthetne.

Evekkel ezelőtt, abban kereste üdvét Sárospatak népe, az által remélt közigazgatási bajaitól megmenekülni, ha főszolgabíró kap. Már akkor megmondtuk, papírra tettük, hogy egy haladni vágyó város ne azt keresse hogy szolgabíró kapjon, de hogy meneküljön a szolgabíró keze alól!

Sárospatak a szomszédos Ujhely nagy kárára a közép Hegyalja való érdekeinek ellenére, meg is kapta a szolgabíroságot, ma szívesen vágná fejéhez annak, aki adta, aki — talán nem is annyira Patak, mint inkább saját érdekében — azt kijárta. Ma már, mikor önkormányzatának még látszata is elveszett; ma már, mikor legsajátosabb belügyeibe is ököllet avatkozik be a vármegye ma, mikor már az utcaseprőt is a főszolgabíró nevezi ki, tudja és érzi Sárospatak, mi az a szolgabíró.

Főszolgabírája, immár van Sárospataknak, autonómiaja nincs, ellenben közigazgatása rosszabb mint volt annakelőtte.

Oly dolgoknak, minőket Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának f. év február hó 8-án tartott gyűlésében hallottunk, melynek valóságához mimár kétség alig férhet, egy jól adminisztrált községben történni nem szabad.

A pótdadó elég magas, de azért a község pénzén mulatságokat rendeznek. Száz és száz koronákat költenek mulatni vágyó küldöttségek menetjegyére és ellátásra s darutollas kalapokra. A pénzt a bíró fel is veszi, de a darutollas kalapok árát nem fizeti ki.

A kereskedő perel, a község bírói egyezséget köt, fizet, s csak utólagosan veszi észre, hogy ő már ezt kifizette egyszer.

Azt a képviselő testületet, amelyik ily kiadásokra közpénzt szavaz meg gondnokság alá kell helyezni.

Azt az előjáróságot, és nem egyedül a bírót, mely ily határozatokat végre hajt, feyelmileg büntetni s kártérítésre kötelezni kell.

Molnár János sárospataki bíró ellen begazoltnak látszik „hogy a darutollas kalapok árát nyugtázta“ felvette és elköltötte.

Az ügy nem elég világos, nincs kizárva, hogy tévedés esete forog fen. Előttünk azonban csodálatos az, hogy az a főszolgabíró — és itt nem ad persónam beszélünk — aki oly féltékenyen ügyel fel arra, hogy a városi bíró azt fogadja-e fel utcaseprőnek akit ő jelöl ki, azzal az áccsal csináltatja-e a karfát a rozoga fahidra, akit ő küldött a bíró nyakára, mindazt nem látja.

Hát a számadások megvizsgálásánál — okmányokkal lévén igazolando minden pénztári tétel, — nem vette észre, hogy nem a kereskedő, de a bíró nyugtázta a darutollas kalapok árát. Csak akkor veszi észre, akkor tudja meg, mikor a pizok már nyilvánossá lön! Akkor ejti meg a nyomozatot, mikor az már feülről elrendelve lett. Hát mire való a főszolgabíró?

Igaza van Nagy Barna közig. bizottsági tagnak; Sárospatakon rendet kell csinálni: a város jóléte, a polgárság nyugalma és békéje,

a megvádolt, esetleg ártatlan tisztviselők jóhírre, mind, mind parancsolólag követelik, hogy ott sürgősen és alaposan rendet csináljanak. Bűnhődjék, aki erre rá szolgált, de ne szenvedjen a méltatlan gyanu alatt, aki ártatlan.

Ennek azonban alapfeltétele a pártatlan, mindenkire és minden irányba kiterjesztett szigorú vizsgálat.

Bodrogközi történetek.

A bodrogközi Tiszaszabályozó társulat vagyon kezelése.

Ismeretes olvasó közönségünk előtt azon igazságtalan állapot, mely a képviselőházban folyó adóreform tárgyalása alkalmával a nagybirtok megadóztatását illetőleg napfényre került. Eklatáns példával szolgálhatunk erre nézve mi is. Hogy többet ne említsük, ott van a karácsonyi 10000 kataszteri holdas uradalom, mely a 80-as években 1241 frt. 05 kral, tehát holdanként 13 1/2 kral, ma, a teljes lecsapolás és az új kataszteri osztályozás után 6378 korona 90 fillérrel, tehát holdanként 71 fillérrel van megadóztatva. Ha az egész Bodrogköz ezen arányban fizetne adót úgy a 150000 katasztrális holdat kitevő ártéri terület összesen 106.500 korona adót fizetne csak. Már most ezen az alapon miből adna az állam évi 176000 koronát meghaladó adó vissza térítmenyt a társulatnak, holott az állam a befizetett földadónak csak bizonyos hányadát (ugytudjuk 6 %-át) adja adóvisszatérítmenyül. A törvény rendelkezése szerint az adótérítmeny azokat illeti; akik ténylegesen befizették azt. Így van-e? Nem! A társulat teljes összegében veszi fel az adótérítmenyt és világért sem a törvény szellemében jár el, hanem azon arányban osztja fel, amely arányban az ártér fizetése történik, ez pedig fordított arányban áll az adóval. A mocsaras, lápos vízjárta terület, melyeknek érdekében a szabályozási műveletek feltés, csatorna, szilip és szivattyúk befektetésével, létesültek a d o m e n t e s e k, de természetesen magasabb ártérral vannak terhelve Fzek kapják az adótérítmenyt, míg a magasan fekvő birtokok, melyek mindig adóztak, alig kapják csekély hányadát a törvényszerint majdnem tisztán őket illető adóvisszatérítmenynek. *Igen, mert így hozza ezt magával a nagybirtokosok érdeke*

Itt működik a dologtalan holtkéz, mely dermedt ujjával a sajátja felett nem rendelkezik ugyan, de arra elég hajlékony, hogy dolgoz, munkás, nehéz viszonyok között élő sok ezer nyi adófizető elől az őket illető állami támogatást elkaparja.

Évtizedek óta folyik e gazdálkodás, nem! garázdálkodás a köz vagyonával, az állami felügyeletet gyakorló földművelési miniszterium mindenkori jóváhagyásával.

Es miként lehetséges ez? Egyszerűen azért, mert közéletünk bizonyos — úgy nevezett — magas rétegeiben kétféle becsület honosodott meg. A magán becsület, az tiszta és minden ízében szeplőtlen, amely azonban nem zárja ki, hogy közéleti szereplésükben befolyásukat igaztalan, ezeket megkárosító miveletek kieroszakolására használják fel. Így van?!

Szerény véleményünk szerint a becsület nem ismer fokozatokat. Becsület csak egyféle lehet. A becsület ikertestvére az Igazság, a kettőt egymástól elválasztani nem lehet. Együtt él... vagy meghal. Mi a becsület igazság nélkül? Üres frázis. hazug máz!

Nem személyek ellen, de az igazsáért küzdünk, ennek tudata adja az erőt igazunk kivívásához. Nem a „capite foetet“ hanem a modern „Noblesse oblige“ jeligét használjuk kiindulási pontul. Magyarul: az előkelőség kötelez. Igen kötelezi mindazokat, kik — ha mindjárt plurális szavazatok segítségével is —

valamely közintézmény élén állanak, kötelezi arra, hogy sáfárkodásukról számot adjanak; adják bizonyosságát eljárásuk igazságos voltának, pártatlan, a törvények szellemében való eljárásuknak, és annak is, hogy a kezelésük alá kerülő közvagyonot nem tekintik a Csáky szalmájának, melyet kényük kedvük szerint osztogathatnak. Ne kéjelegjenek fölőndicsdítés és fölőleges luxszus kifejtésében, mert van a németnek egy igen találó közmondása: „Wer gutesthat, und sich pralet Warte auf Keine Belobung, hetsich selbst berallet.“ Magyarul: aki tetteivel dicsekszik, ne várjon elismerést!

A jegyzőkről a jegyzőknek egy jegyző

— Válasz H. P. körjegyző ur levelére. —

Kedves öcsém!

Utolsó levelemben megígértem, hogy legközelebb foglalkozni fogok a zemplénavármegyei községi és körjegyzői nyugdíjalappal. Igéretemet beváltotta más. A közleményt a „Sátoraljaujhely“ legutóbbi számában vezető helyen adtam. A közlemény teljesen megvilágítja a jegyzői nyugdíjügy multját és jelenét. A multban nincs öröm, a jelen aggasztó, beszéljünk hát a jövőről.

Kedves öcsém!

Ujabb, eddig helyszülke miatt még nem közölt levelében ismét csak a vármegye jóindulatának megszerzését hangsúlyozza, s kijelenti, hogy — így lévén a dolog az egész országban — legyen feledve a mult, de a jelenben a zempléni jegyzői kar annyi jóindulattal találkozik a vármegye részéről, hogy hálátlanság lanne azt elismeréssel nem honorálni.

Én kétkedem, de lehet, hogy én elfogult vagyok, s önnem van igaza. Am tegyünk próbát. Döntse el párharcunkat maga a vármegye.

A községi és körjegyzői nyugdíjalapról szóló s 1898. évben alkotott s belügyminiszterileg is jóváhagyott megyei szabályrendelet 31. szakasza szerint a vármegye kötelezte magát arra, hogy addigmlg a jegyzői nyugdíjügy nem államosittatik, évente 2000 forintot fizet, a jegyzői nyugdíjalapba s az összeget évi költségvetésébe mindenkor be is állítja.

E szabályrendelet 1905. évig állott érvényben, amikor is azt — hosszú harc és küzdelem után — egy újabb alkotott szabályrendelet váltotta fel, mely e terhet a jövőre nézve — habár nem is egészen kifejezetten — a községek nyakába vetette.

Kétségtelenen azonban és ez vita tárgyát nem is képezhezheti, de soha nem is képezte, hogy a vármegye ez összeget 1899. 1904. években, tehát hat éven által fizetni köteles lett volna; s nem fizetvén: tartozik a jegyzői nyugdíjalapnak 24000 koronával és ennek időközi kamataival.

Perelni a vármegyét nincs kinek. Ön azonban — kedves öcsém — azt állítja, hogy ma már a vármegyében más, — a jegyzők iránt kedvezőbb — hangulat uralkodik. Helyes! Am tegyünk próbát.

Én ma az alispáni iktatóban 3227 sz. alatt a következőleg hangzó kérvényt nyújtottam be:

Méltóságos Alispán úr!

T. Zemplénavármegye törvényhatósági bizottságának 1898. év december hó 22 napján tartott közgyűlésében elfogadott 66426 számú Belügyminiszteri intézvénnyel jóváhagyott, s a községi és körjegyzők nyugdíjügyét tárgyaló szabályrendelet 31. szakasza szerint köteles

Schön Sándor és Barna D. Sátoraljaujhely

Női divat kelmék. Menyasszonyi kelengyék és Szőnyegek áruháza. Báli idény ujdonságok.

volt a vármegye törvényhatósága évenként, tehát 1899. 1900. 1901. 1902. 1903 és 1904. években — ameddig ugyanis e szabályrendelet hatályban állt — a jegyzői nyugdíjalapnak 2000 forintot megfizetni, mindenkor költségvetésében lévén köteles a fedezetről gondoskodni.

Zempléni vármegye e kötelezettségének eleget nem tévén, mint a jegyzői nyugdíjalapnak tagja kérem, mint vármegyei bizottsági tag *indítványozom*: méltóztassék Zemplén vármegye legközelebbi közgyűlése elé jelen indítványom kapcsán előterjesztést tenni aziránt, hogy Zemplén vármegye e tartozását, mely ezidőszent tőkében 24000 koronát tesz ki, az időközi kamatokkal együtt a jegyzői nyugdíjalapnak fizesse meg. . . .

Ha Zemplén vármegye törvényhatósági bizottsága ez indítványomat legközelebbi közgyűlésén tárgyalni fogja, s a jegyzői nyugdíjalappal szemben fennálló kötelezettségének eleget tesz: akkor ön győzött, s én soha többé a vármegye jóindulatában, jog és törvényszerűségeiben kétkedni nem fogok.

Kedves öcsém!

Levelében kifejezést ad annak, hogy nem tartja helyén valónak a tisztviselők elleni áramlatot. Én sem tartok egy ily áramlatot helyén valónak, s addig míg én leszek e lapok irányítója, e lap hasábjain ily irányzatnak helye nem is lesz. Én a vármegyékben uralkodó rendszernek vagyok ellensége, ezt ostromozom tőlem telhetőleg. Arról, hogy némely urak, némely tisztviselők e rendszerrel azonosítják magukat, arról aztán nem én tehetek. Mert úgy vagyunk ez urakkal is, mint katonákkal: legtöbb katonatiszt pörére vetkőzve ennivaló kedves jó fiu, de ha felhuzza az uniformist, s kardot érez az oldalán, azonnal civil husra fáj a foga.

Tisztviselőink is egyénileg tetőtől talpig kifogástalan uri emberek, csókolni való dsentri gyerekek: de mihelyt a megye nevében parancsolnak és intézkednek, keresztül gázolnak jogon és törvényen, s követnek oly dolgokat, melyek miatt egyénileg is támadni kell őket.

Száz és száz példával tudnám ez állítást igazolni, de egygyel sem hozakodom elő mert nincs e soroknak oly olvasója, ki egy példára ne tizzel tudna replikázni. Köztudattá vált már e rendszer tarthatatlansága, az obstrukció büne, a nemzeti ellenállás szerencsétlen folyamánya, hogy e rendszer még mindig él.

És most isten önnel kedves öcsém! Egy előre hallgatok, bevérom a vármegye soká nem keshető döntését.

Kijelentem azonban, hogy addig is, és mindenkor szívesen látom úgy önt, mint a jegyző urakat vendégeimül lapom hasábjain.

HIREK.

A sárospataki darutollas

kalapok ügye.

Lapzártakor értesülünk, hogy a sátoraljaujhelyi törvényszék vizsgáló bírása már ki is hallgatta Molnár János sárospataki felfüggesztett községi bírót a darutollas kalapok árának állítólagos elsikkasztása ügyében. A kihallgatás és az eddigi vizsgálat eredményéről azonban tudomásunk nincs. De mindenesetre csodálkozásunknak kell kifejezést adni a fölött, hogy a vizsgálóbíró a községi eljárásság egyszerű feljelentése alapján azonnal neki ment a kihallgatásoknak anélkül, hogy az arra első sorban és egyedül illetékes közigazgatási hatóságot megérdezte, illetve a feljelentést az

előnyomozat megejtése végett a közigazgatási hatóságnak kiadta volna. Pedig erre nézve — úgy tudjuk — elvi jelentőségű Curiai határozat is volna.

Mi úgy ezt a kérdést — mint egyáltalán minden kérdést — pártatlanul kívánjuk kezelni, de mint a közigazgatási dolgokban némileg jártas embernek — mégis az első perctől kezdve hihetetlennek látszik e vád; s ma is az a meggyőződésünk, hogy itt egy végzetes tévedés forog fenn, s nyíltan kijelentjük, hogy nem hisszük, hogy Molnár János a darutollas kalapok árát elsikkasztotta, s a bíróság előtt hamisan tanuskodott volna. Nézetünk az, hogy Molnár János a darutollas kalapok árát a Rákóczy ünnepély többi költségeivel együtt kiutalta, de a pénzt csak a darutollas kalapok árának hiájával vette föl a községi pénztárból.

Hiszünk, hogy a vizsgálat sem fog többet és más kideríteni; s hogy a feljelentők feljelentésükkel ezuttal csizmadiát fogtak.

Hangsúlyoznunk kell azonban ismételtlen, hogy Sárospatak közigazgatási ügykezelésében rendet kell csinálni.

— **Változás a jegyzői karban.** A h-mádi takarékpénztár szerencsi fióküzletében a Führer Sándor lemondása folytán megüresedett pénztárnoki állásra Jászay Zoltán megyasszói jegyzőt választotta meg az intézet igazgatósága. Jászay Zoltán már legközelebb beadja nyugdíjaztatása iránti kérvényét, mit is a jegyzői nyugdíjalapra örködő választmány, — tekintettel a Jászay Zoltán különben is megrendelt egészségére és hosszas szolgálati idejére — miuden bizonyonnyal kedvezőleg elintézni fog. Az így megüresedett megyaszózi jegyzői állásra — mint biztos forrásból értesülünk — az irányadó körök Fodor Jenő Sárospatak város jeles főjegyzőjét, az aranyéremkereszt tulajdonosát, szemelték ki, illetve óhajtanak megnyerni. — Fodor Jenő ur — mint szintén legjobb forrásból értesülünk — bár nehezen válik meg eddigi működési helyéről, de készséggel hajol meg az irányadó körök kívánsága s a közóhaj előtt. — No, megvan-e elégedve velünk a F. H.? Nemde, így ir egy új jel nevelt újság? Némely adataink ugyanis még hiányozván, így, s nem a Z. N. szellemében kellett megírunk e hirt. De nincs kizárva, hogy e tárgyra még egyszer vissza kell térnünk, s a beérkezendő adatok sulya alatt, le kell majd sülyednünk a „Zempléni Napló“ nivójára. —)

— **Jegyzői helyettesítés.** Sztrpköröl írják lapunknak, hogy Osváth Kálmán kisberezsnyei körjegyző betegeskedése folytán szabadságotatván, a körjegyzői teendők ideiglenes ellátásával Turián Gábor hivatalától feyelemi uton elmozdított volt ujpataki körjegyző bizatott meg; s hogy Osváth Kálmán előre látható nyugdíjaztatása esetén az irányadó körök őt óhajtják ez állásra megválasztatni. Anynyira hihetetlenül hangzik e hír, hogy azt csak fentartással közöljük. De ha való, legközelebb beszélünk róla.

— **Szfinx.** Buza Barna városunk képviselője, s közszeretünk tárgya már hónapok óta nem munkatársa a félhivatalos Budapestnek; ujabban az önnálló bank eldharcosa, a krelikális „Magyarország“-ba írja honmentő cikkeit. A lap szombati számába „szfinx“ cím alatt ir vezércikket. Cikkében az önnállóbank mellett tör lándsát, de szükség esetén kartellbankkal is beelégzik. A „Szfinx“-het, már t. i. a melységesen hallgato alkotmány párhoz, azt a kérdést intézi, hogy ő t. i. alkotmánypárt, elvégre is *per amorem chei* mit akar? Mert

üsse kő, ha másképp nem megy, ez egyszer kivételesen, elveinek szoros fentartásával, megszavazza ő a közösbankot is.

— **Házasság.** Dembó Gyula sátoraljaujhelyi m. kir. adótiszt házasságra lépett Szilvási Tilda urnővel, a polgári kötés folyó hó 12-én esett meg, melyet ma az egyházi áldás követett. A fiatal házaspár Olaszthon forró tájait keresi fel nászútján.

— **Mudrák Mihály,** Gróf Andrássy Gyula mád-zombori uradalma intézőjének, és neje Frankó Irma urnőnek egyetlen leánya Jolán életének 16-ik évében hosszas szenvedés után elhalt Mádon. A város és a vidék közönségének nagy részvéte mellett temették el a korán letört és mindenki által szeretve becézett leánykát f. é. február 5-én.

— **Pro Kalábria et Ajka.** Werner Sárika cimbalmon tanáró jótékonycélu hangversenyét folyó hó 14-én tartotta meg a vármegyei háza nagy termében. Az előadás iránt érdeklődő közönség teljesen megtöltötte a termet, a megjelentek száma közel kétszázra tehető. A műsor vonzó és változatos volt. A Prológot Németh Pál irta és Schön Ilonka adta elő zajos tetszés közöt. Török Margit „Romancát“, melyet Gosztonyi Anna cimbalmon kísért, megismételte a közönség. Somogyi Ilona kedves kis naiva volt, végjelenetében nagyon kedvesen hajtotta fejét méltó partnere Bauer Mandi kebe lére. Egyáltalán az összes előadók remekül állották meg helyüket. A hangverseny fénypontja azonban Allaga: „Concert Brillantine“-ja volt Werner Sárika cimbalmon adott elő Szappanos ur Harmónium kísérete mellett. Művészi játékukat tapssal jutalmazta a különben nagyon hálás halgatóság.

— **A kártya áldozata.** Péter János bánóczi államvasuti pénztárnok f. hó 12-én Bánóczon szívenlőtte magát s azonnal meghalt. Az állomásra beregő vonat hozta a rovincsoló főtisztet, s Péter Sándor a rovincsolás elől menekült a halálba. A közkedveltségű, jó kedélyű, életerős fiatal ember — a hirszerint — a kártya áldozata.

— **Jelmez estély.** A sátoraljaujhelyi izr. leányegylet f. év február hó 27-én a vármegyei háza nagytermében jótékonycélu jelmezestélyt tart, melyre a meghívókat már ki is bocsájtotta.

272—1909. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak V. 1001. számú végzése következtében Dr. Lichtenstein Jenő ügyvéd által Josef Anger & Sühne javára 233. korona jár erejéig 1909. évi január hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt 641. kor. 90 fillerre becsült következő ingóságok, u. m. házi butor, varrógépek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak 1909. évi V. 1002. számú végzése folytán 233. kor. tőkekövetelés ennek esedékes hónapjától járó kamatai, és bíróság már megállapított, költségek erejéig. Sátoraljaujhelyben alperes lakásán Rákóczi-u. 38. sz. alatt leendő megtartására 1909. évi február hó 19-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoraljaujhely, 1909. február 2.
Rusner Imre,
kir. bír. végrehajtó.

Szegő Sándor divatháza Satoraljaujhelyben

ajánlja a közeledő farsangi idényre csipke és selyemblous ujdonságait, himzett batiszt selyem és csipke ruháit. — Különlegességek: csipkék, szalagok és ruhadiszekben.

Értesítés!

A Miskolci Kristály Gőzmosó és Vegytisztítógyár szives tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy a S.-a.-Ujhelyi piacon, egy gyűjtő-telepet létesített, mely kezelésével

GAÁL MÓRNÉ

urnőt (dohány tözsdé) bizta meg, hol gallér, kezelő továbbá minden más fehérnemű, női szövet, és selyem ruhák, férfi öltönyök és kézi munkák jutányos eredeti gyári árakban, mosásra és vegytisztításra elfogadtatnak.

A ruhák az átvételtől számított 8 nap alatt a legszebb kivitelben elkészítettnek. Vállalatunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva

tisztelettel

Kristály Gőzmosó és Vegytisztítógyár.
Miskolcz.

Mosási árak:

1 drb. egyszerű gallér	4 fill.
1 „ lehajtott „	5 „
1 pár kezelő	8 „
1 drb. ing	28 „

Schenk Ferencz kiadása.

FONTOS UJDONSÁGI!**Schidlof**

Megjelenik hetenként egy-egy füzetben.

gyakorlati módszere

a német nyelvnek 1000 szó segítségével magánaton való megtanulására.

≡ Irta: Antal Rezső, tanár. ≡

A Schidlof-rendszer idegen nyelvek magánaton való elsajátítására a külföldön rendkívül elterjedt. E rendszer segítségével könnyű szerrel, kevés fáradsággal tanulhatjuk meg a német nyelvet. Az 1000 szó módszerével elkerüljük azt, hogy a tanulni akaró felesleges szóanyag bemagolására pazarolja türelmét, idejét s így nem vész kárba a tanulóknak egy perce sem.

Kapható Vajda és Eisenstädter

könyvkereskedésében és minden
könyvkereskedőnél.

A teljes mű 10 füzetből áll. Egy-egy füzet bolti ára 60 fillér. A teljes munkához díszes egész vászon préselt színnyomatu mappa 1 koronáért kapható.

Tk. 118.909. szám,

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági végrehajto az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 25301 számú végzése következtében Dr. Lichtenstein Jenő ügyvéd által képviselt Mezőgazdasági bank r. t. javára 13000 K. s jár. erejéig 1908. évi november hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1150 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: egy fából készített nagy szín és házi butor stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 25304. számú végzése folytán 13000 kor. tőkekövetelés ennek esedékes és eddig bírósággal már megállapított, költségek erejéig Sátoraljaujhelyben alperes lakásán Justus-u. 35. sz. alatt leendő megtartására 1909. évi február 19-ik napjának délelőtti tíz és fél órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoraljaujhely, 1909. február 2.

Rosner Imre,
kir. végrehajto.

Zemplén vármegye legrégebb és legelsőrendű polgári és papi szabó üzlete és gyapju szövet gyári raktára

LÁSZLÓFI HENRIK
SÁTORALJAUJHELY.

Mindenféle polgári és papi öltönyök mérték után a legfinomabb hazai és külföldi gyapjuszövetekből a legelegánsabb kivitelben készíttetnek.

Olcsó árak. Kifogástalan szabás. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Ökhasió: A közeledő bálj salsonban: Szmoking öltöny 25 írtól, Frakköltöny 35 fofinttól feljebb.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk értesíteni, hogy az eddigi Vajda József-féle könyvnyomdát (Sátoraljaujhely Rákóczi-utca 3. szám)

könyv, papir, rajz, írószer-és antiquar-könyvkereskedéssel

bővítettük ki. Könyvkereskedésünk teloleli a tudományos művek minden ágát. Bárhol megjelent könyv, megjelenése után azonnal kapható.

Könyvnyomdánk a legmodernebbül van felszerelve, a legizlésebb több színben nyomott díszmunkát is a legrövidebb idő alatt készíthetjük el. Szives pártfogását kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Vajda és Eisenstädter.

FIGYELEM!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyyéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 k. Delaware ezre 100 k. Cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

Nyomták Vajda és Eisenstädter nyomdájában.

Hirdetések.**Eladó birtok.**

Tisza mentén a vasuti állomás közelében fekvő 1900 kataszt. hold prima minőségű szántó föld modern gazdasági épületekkel s megfelelő tisztai lakkal, szabad közből eladó. Ára 900.000. KI Kataszt. holdanként 500. kor. Előnyös feltételek. A birtok egyenletes fekvése és minősége folytán parcellázatra is felette alkalmas. Bővebb felvilágosítást a „Sátoraljaujhely“ felelős szerkesztője nyújt.

SALGÓTARJÁNI
KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT

szén termékei (szobafűtési és ipari célokra)

KLAR és NEUMAN cégnél

SÁTORALJAUJHELY.

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott KOVÁCS-SZÉN és KOKSZ, valamint Porosz Brikett kapható.